

um rannsókn á hlutdeild hinna einstöku atvinnugreina í þjóðarframléiðslunni.

Flm.: Jónas Pétursson, Bjartmar Guðmundsson.

Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að láta fara fram rannsókn á eftirtöldum atriðum:

1. Hluta hverrar atvinnugreinar í þjóðartekjunum, svo sem landbúnaðar, fiskveiða, iðnaðar og þjónustustarfa alls konar.
2. Skiptingu þjóðarinnar eftir atvinnu, þ. e. mannfjölda, sem starfar við hverja atvinnugrein og framfæri hefur af henni og hvers konar þjónustustörfum.
3. Heildar fjármagni, sem bundið er í atvinnuvegunum hverjum um sig, notkun rekstrarfjár, þætti ríkis og lánsstofnana í verðmætasköpuninni.

Rannsókn þessi verði framkvæmd af Framkvæmdabanka Íslands með aðstoð Hagstofu Íslands. Leitast skal við að láta hana ná yfir nokkurt tímabil, t. d. síðastliðin 10—15 ár. Verði rannsókn þessari hraðað eftir föngum, og þegar niðurstöður hennar liggja fyrir, skal birta hana þjóðinni í ljósu og aðgengilegu formi.

Greinargerð.

Við flutningsmenn þessarar þingsályktunartillögu teljum það mikið nauðsynjamál, að framkvæmd verði gagnger og nákvæm rannsókn á því, hvern hlut atvinnuvegir landsmanna í heild eiga í framfærslu og lífsafkomu þjóðarinnar. Nauðsynlegt er, að fólkið í landinu fái réttar hugmyndir um það, hverjar þær stöðir eru, sem efnahagsafkoma þess og þjóðarinnar hvílir á. Þess er ekki að dyljast, að sumt í þeirri rannsókn, sem hér er lagt til að framkvæmd verði, er vandasamt verkefni og flókið, annað auðveldara og liggur að verulegu leyti fyrir í hagskýrslum. En hagskýrslur eru ekki aðgengilegur fróðleikur, auk þess sem þær svara ekki öllum spurningum, sem vikið er að í tillögu okkar. Teljum við því rétt og nauðsynlegt, að niðurstöður þessarar rannsóknar séu birtar fólkinu í svo ljósu og aðgengilegu formi sem kostur er, með skýrslugerð og umsögn og þó ekki sízt með línuritum, stuðlum og myndagerð. Á þessu ári fer fram aðalmanntal með þjóðinni. Er því nú hentugt tækifæri til þess að fá fram nákvæmar upplýsingar samkvæmt 2. tölulið tillögunnar. Vafalaust má eitthvað deila um skiptingu atvinnunnar og þá einkum að því er tekur til ýmissa þjónustustarfa og einnig um hlut iðnaðarins sem tengdur er undirstöðuatvinnuvegunum, fiskveiðum og landbúnaði. En við treystum því, að öll vandamál, sem fylgja þessari rannsókn, verði leyst rökrænt og sanngjarnlega. Eitt dæmi viljum við benda hér á, smátt að visu, sem orkað getur tvímælis við framkvæmd þessarar rannsóknar. Það er skógræktarstarfsemin. Við lítum svo á, að hana eigi að telja í sérstökum lið eða a. m. k. ekki með landbúnaði. Skógræktin er starfsemi í þágu langrar framtíðar, sem ekki mun gefa teljandi af sér næstu áratugi. Hún er nánast hliðstæð uppeldismálum og listum. Vafalaust koma ýmis slík dæmi til álita, þótt ekki verði hér talin.

Oft heyrst um það rætt af ókunnugleika, stundum í áróðursskygni, að þessi eða hin framléiðslugreinin sé annarri mikilvægari, jafnvel sú eina, er veruleg verðmæti færi inn í sameiginlegt þjóðarþú. Stundum er horft á útflutningsframléiðsluna eina, stundum á fjárstuðning þann, sem hið opinbera veitir atvinnuvegunum í ýmsu formi. Fram er komin á Alþingi þingsályktunartillaga „um rannsókn á styrkjum til landbúnaðarins“. Í tillögunni sjálfri er hins vegar sagt „umfram aðrar stéttir og aðra atvinnuvegi“. Slík rannsókn mundi því líka verða allvíðtæk án þess þó að leiða nokkuð í ljós t. d. um gildi landbúnaðarins í lífsafkomu þjóðarinnar, samanborið við aðrar atvinnugreinar og í hlutfalli við fólksfjölda. En án þeirra upplýsinga verða allir dómur um réttmæti opinbers stuðnings á sandi byggðir. Í greinargerð fyrir þessari þingsályktunartillögu kemur að visu fram, að raunar sé þetta ekki tilgangur þess, að hún er flutt. En hver er þá tilgangurinn með flutningi hennar?

Við leggjum á það ríka áherzlu, að sú rannsókn, er við viljum að gerð verði, geti farið fram sem allra fyrst. Niðurstöður hennar skapa grundvöll fyrir réttu mati á efnahagslegu gildi atvinnugreinanna, eiga að fyrirbyggja sleggjudóma, vanmat eða ofmat, kryt og ofsjónir. Hún á að styðja að því, að gagnkvæmur skilningur ríki meðal fólksins í landinu, hvaða störf eða verkefni sem það hefur með höndum.